

УДК 616.314.17-002-08

Т.О. Петрушанко, Н.В. Розколупа, І.Ю. Литовченко, Н.В. Котелевська, С.Ю. Чечотіна

РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЛІКУВАННЯ ХВОРОБ ПАРОДОНТА І СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА В КЛІНІЦІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», МОЗ України, м. Полтава

Одним із пріоритетів лікувально-консультативної роботи викладачів кафедри терапевтичної стоматології ВДНЗУ "УМСА" є постійне впровадження в лікувальний процес сучасних інноваційних технологій. Традиційно на кафедрі, яка працює зі студентами випускних курсів стоматологічного факультету, значна увага приділяється лікуванню пацієнтів із захворюваннями тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота (СОПР). Наукові дослідження співробітників кафедри пов'язані з розробкою патогенетичних підходів до методів лікування захворювань тканин пародонта і СОПР на основі вивчення механізмів їх виникнення і розвитку. Дисертаційні дослідження, які виконували співробітники кафедри останніми роками, були присвячені підвищенню ефективності комплексного лікування хворих на генералізований пародонтит та захворювань СОПР на тлі супутніх хвороб внутрішніх органів на основі створення інноваційних технологій курації зазначених пацієнтів.

Публікація є фрагментом ініціативної науково-дослідної теми "Патогенетичні підходи до методів лікування основних стоматологічних захворювань на основі вивчення механізмів пошкодження твердих тканин зубів, тканин ендодонта, пародонта та СОПР" (2004-2011рр.) №0104U004411.

Метою став аналіз кількісних та якісних показників роботи викладачів кафедри терапевтичної стоматології за 10 років стосовно курації пацієнтів із захворюваннями тканин пародонта та СОПР у взаємозв'язку з результативністю впровадження власних інноваційних науково-практичних технологій їх лікування.

Доцент кафедри Литовченко І.Ю. та співавтори (2006) запропонували в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту у хворих із патологією шлунково-кишкового тракту застосовувати альтанову мазь — вітчизняний препарат рослинного походження. Діючі компоненти мазі - поліфенольний комплекс альтан і димексид, який має антиоксидантну, протизапальну, antimікробну, мембраностабілізуючу і репаративну дію [1]. У схемі лікування хворих рекомендується використовувати мазь альтанову на ясна у вигляді лікувальної пасті такого складу: мазь альтанова 2% -

6,0-7,0; біла глина та штучний дентин ана до консистенції пасті, яку готовують безпосередньо перед застосуванням і наносять на маргінальний край ясен і в пародонтальні кишень після усунення подразнювальних факторів, кюретажу пародонтальних кишень, зрошення порожнини рота антисептичними засобами.

Асистент кафедри терапевтичної стоматології к.мед.н. Мошель Т.М. та співавтори (2009) рекомендують у комплексному лікуванні хворих на генералізований пародонтит із поєднаним перебігом хронічного холециститу і панкреатиту після усунення місцевих травмуючих чинників призначати антибіотик "Цифран СТ", синбіотик "Йогурт", остеотропний препарат "Кальцемін", а для місцевого лікування - проводити інстиляції рослинного антисептика "Тимсал" у пародонтальні кишени. Запропонований спосіб лікування можна застосовувати у всіх хворих на генералізований пародонтит із дисбіотичними порушеннями мікрофлори пародонтальних кишень [2].

На підставі клінічно-лабораторних досліджень асистент кафедри, к.мед.н. Острівська Л.Й. та співавтори (2010) розробили і впровадили в клінічну практику "Стоматологічну абетку вагітної", яка дозволяє мотивувати особисто вагітну до виконання профілактично-лікувальних заходів, аналізувати разом із вагітною динаміку змін стоматологічного статусу, надавати рекомендації стоматолога на подальший період після пологів [3]. Автори запропонували диференціовану схему корекції в організмі вагітної вмісту кальцію в різні терміни вагітності та сезони року призначенням препарату "Кальцій Д₃ Нікомед". Патогенетично обґрутований інтегральний індивідуальний підхід у комплексному лікуванні вагітних із запальними хворобами тканин пародонта, який охоплює препарати як місцевої ("Тонзинал", "Пропосол", пластини "ЦМ-2" з кальцієм), так і загальної дії на організм ("Апілак", "Кальцій Д₃ Нікомед", "Алфавіт мамине здоров'я", "Магне-В₆"), доцільний для впровадження в широку стоматологічну практику [4].

Доцент кафедри Ступак О.П. та співавтори (2011) запропонували новий спосіб комплексного лікування і профілактики кандидозного стоматиту

у хворих на цукровий діабет типу 1, що дозволяє нормалізувати функціональність малих і великих слинних залоз, відновити мікробіоценоз порожнини рота, покращити біохімічні показники ротової рідини [5]. Комплексне лікування хворих із кандидозним стоматитом доцільно проводити із застосуванням таких медикаментозних препаратів: „Флюконазол”, „Кларитин”, „Імунал”, синбіотику „Бактулін”, вітамінно-мінерального комплексу „Алфавіт-Діабет”. Для місцевого лікування проводять аплікації мірамістинової мазі та полоскання порожнини рота зубним еліксиром „Лізомукоїд”. Для профілактики рецидивів захворювання та закріплення результатів лікування в реабілітаційний період рекомендовано повторювати курси прийому „Бактуліну” та „Лізомукоїду” через 2 і 5 місяців.

Для підвищення ефективності лікування пацієнтів із генералізованим пародонтитом к.мед.н. Белікова Н.І. та співавтори (2011) запропонували використання адгезивного шинування зубів із патологічною рухомістю на основі скловолокна вітчизняного виробництва „Поліглас”. Методика шинування фронтальних зубів із розміщеннем армувального елемента на вестибулярній поверхні показана для стабілізації зубів з рухомістю I-II ступеня при лікуванні запально-дистрофічних захворювань тканин пародонта; для стабілізації рухомих зубів після ортодонтичного лікування; при прямому прикусі та резорбції кістки до 1/2 висоти міжальвеолярної перегородки; при прогнатично-му, прогенічному співвідношенні зубних рядів та рухомості зубів I-II ступеня із резорбцією кістки від 1/3 до 1/2 висоти. Однією з передумов застосування методу вестибулярного шинування є добрий або задовільний рівень гігієни порожнини рота, відсутність тяжкої соматичної патології, зубів із III ступенем патологічної рухомості [6,7].

Спосіб комплексного лікування генералізованого пародонтиту у хворих на ішемічну хворобу серця (ІХС) запропонували асистент кафедри, к.мед.н. Бойченко О.М. та співавтори (2013). У хворих на ІХС зі стабільною стенокардією напруження, за пропозицією авторів, після проведення професійної гігієни порожнини рота поряд із засобами базисної терапії доцільно призначати антигіпоксичні препарати „Мексикор” та „Коензим Q₁₀” перорально. Місцево рекомендовано проводити інстиляції 5% розчину мексикору та накладати твердіочу пов'язку такого складу: 5% розчин мексикору - 2 мл; оксид цинку та порошок дентину по 3,5 ; ланолін — 1,0, на ясна [8].

Патогенетично обґрунтований спосіб комплексного лікування запальних захворювань тканин

пародонта у ВІЛ-інфікованих осіб розробили асистент кафедри, к.мед.н. Іленко Н.В. та співавтори (2013). Таким хворим рекомендується, окрім професійної гігієни порожнини рота та її санації, призначати індивідуальний алгоритм гігієни порожнини рота з лікувально-профілактичним комплексом - 2 рази за день за 30 хвилин до їди вживати комплексний фіточай, до складу якого входять трава золототисячника і м'яти перцевої по 1/2 склянки, а також природний лимоннокислий кальцій по 1 чайній ложці в день, місцево - використання гелевої форми високомолекулярної гіалуронової кислоти у вигляді втирання в ясна шляхом пальцевого масажу впродовж 2 хвилин. Цей комплекс призначають на 21 день [9].

Запропоновані нові технології лікування пародонтологічних пацієнтів та хворих зі змінами СОПР активно впроваджувались у практику охорони здоров'я низки лікувальних закладів: Полтавської обласної клінічної стоматологічної поліклініки, стоматологічних відділень лікарень м.Полтави та області, терапевтичного відділення №1 стоматологічного медичного центру м.Львова, лікувально-діагностичного відділення Керченської стоматологічної поліклініки, Харківської обласної стоматологічної поліклініки, Університетської клініки Донецького національного медичного університету.

Слід зазначити, що використання інноваційних технологій щодо нових способів діагностики, лікування і профілактики захворювань тканин пародонта і СОПР дозволило підняти на новий рівень показники лікувально-консультативної роботи стоматологічних закладів, у тому числі й лікувальної бази кафедри терапевтичної стоматології ВДНЗУ „УМСА”. Нами проаналізовано кількісні та якісні показники лікувальної роботи викладачів кафедри терапевтичної стоматології за 10 років щодо прийому пародонтологічних пацієнтів і хворих зі змінами СОПР. Якість роботи професорів, доцентів та асистентів кафедри оцінювали за загальноприйнятими основними показниками роботи лікаря-стоматолога і узагальнili в таблиці та рисунках.

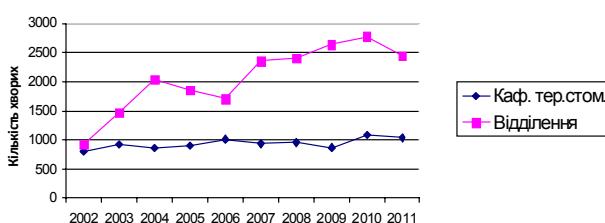
Аналізуючи розміщені в таблиці показники, слід зазначити, що кожного року збільшується кількість пацієнтів, які звертаються на кафедру по допомозу, особливо з хворобами слизової оболонки порожнини рота. Так, порівняно з показниками за 2002 р., через 10 років проведено на 28,7% більше курсів лікування хвороб тканин пародонта і на 65,6% більше курсів лікування хвороб СОПР (табл.).

Таблиця
Кількісні та якісні показники лікування хвороб тканин пародонта і СОПР

Найменування показників	Рік		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Лікарських посад (ставок)		Каф. тер.стом.	4	4	4,5	5,125	5,125	5,375	5,125	5,125	5,375	6,5
		Відділення	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
Проведено курс лікування хвороб пародонта, всього:		Каф. тер.стом.	806	923	860	898	1009	934	955	872	1086	1037
– відсоток від первинних хворих, %		Відділення	926	1468	2035	1856	1704	2355	2400	2639	2775	2436
– вилікувано за один місяць		Каф. тер.стом.	22,4	15,2	14,8	18,9	19,8	19,9	17,7	16,9	17,1	20,1
		Відділення	3,9	6,7	9,2	7,9	7,8	9,0	8,8	9,8	10,3	9,4
– кюретаж / абс./%		Каф. тер.стом.	80,6	92,3	86,0	89,8	100,9	93,4	95,5	87,2	108,6	103,7
		Відділення	84,2	133,5	185,0	168,7	154,9	214,1	218,2	239,9	252,3	221,5
– тимчасове шинування зубів / абс./%		Каф. тер.стом.	271/33,6	215/23,3	171/19,9	150/16,7	304/30,1	196/21,0	197/20,6	186/21,3	256/23,6	173/16,7
		Відділення	241/20,6	269/18,3	-/-	40/2,2	59/3,5	371/15,8	183/7,6	216/8,9	225/8,1	273/11,2
– на одну лікарську посаду (за рік)		Каф. тер.стом.	26/3,2	3/0,3	8/0,9	13/1,4	33/3,3	12/1,3	25/2,6	25/2,9	37/3,4	19/1,8
		Відділення	6/0,2	7/1,0	9/0,4	6/0,2	4/0,15	3/0,1	9/0,4	27/1,0	6/0,2	4/0,2
Проведено курс лікування хвороб СОПР, усього:		Каф. тер.стом.	375	314	416	368	455	370	460	482	647	621
– відсоток від первинних хворих, %		Відділення	400	373	474	436	358	511	364	331	377	403
– вилікувано за один місяць		Каф. тер.стом.	4,96	5,17	6,86	7,76	8,93	7,90	8,50	9,34	10,20	12,04
		Відділення	1,72	1,71	2,14	1,85	1,51	1,96	1,33	1,23	1,40	1,55
– на одну лікарську посаду (за рік)		Каф. тер.стом.	37,5	31,4	41,6	36,8	45,5	37,0	46,0	48,2	64,7	62,1
		Відділення	36,4	33,9	43,1	39,6	32,5	46,5	33,1	30,1	34,3	36,6
Консультації за місяць		Каф. тер.стом.	93,8	78,5	92,4	71,8	88,8	68,8	89,8	94,0	120,4	99,4
		Відділення	14,3	13,3	16,9	15,6	12,8	18,3	13,0	11,9	13,5	14,4

При розрахунку на 1 лікарську посаду показники стоматологів кафедри перевищують відповідні показники практичних лікарів терапевтичного відділення обласної стоматологічної поліклініки м. Полтави в 2-4 рази по лікуванню хворих із захворюваннями тканин пародонта (рис. 1) та в 4-6 рази по лікуванню хворих із захворюваннями СОПР (рис. 2). Це свідчить про високий відсоток прийому пацієнтів зі змінами тканин пародонта і СОПР у клініці кафедри терапевтичної стоматології та необхідність удосконалення лікувальної допомоги таким хворим.

Проведено курс лікування хвороб пародонта (за рік)

Проведено курс лікування хвороб пародонта на одну лікарську посаду (за рік)

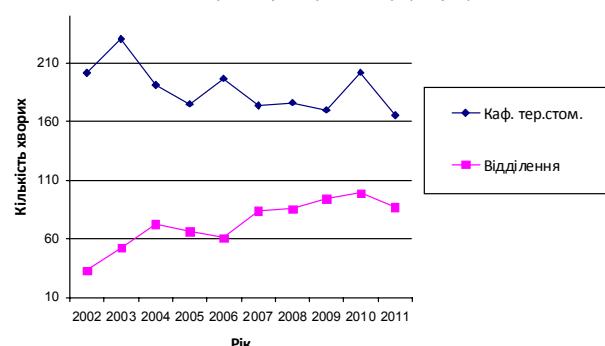
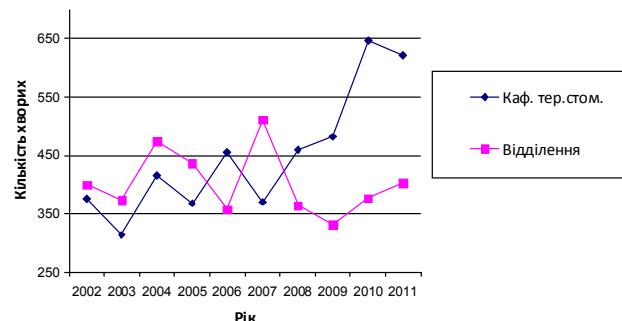

Рис. 1. Показники лікування хвороб тканин пародонта
Проведено курс лікування хвороб СОПР (за рік)

Проведено курс лікування хвороб СОПР
на одну лікарську посаду (за рік)

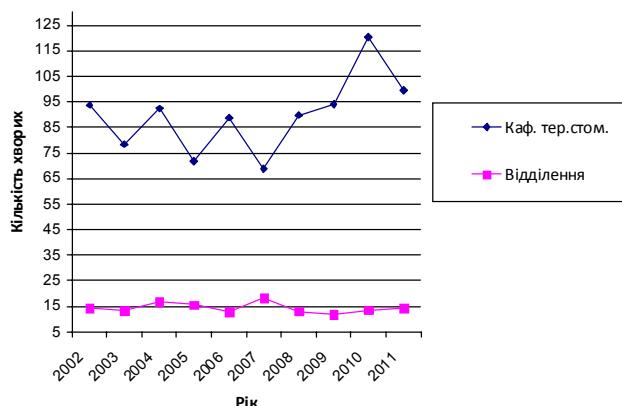

Рис. 2. Показники лікування хвороб СОПР

Професори і доценти кафедри виконують важому консультативну роботу серед населення м. Полтави та області як на базі обласної стоматологічної поліклініки, так і в інших установах міста. За 10 років кількість хворих, проконсультованих за місяць, збільшилася в 7,4 рази (табл.).

Висновок

Отже, збільшення кількості хворих із ураженням тканин пародонта, слизової оболонки порожнини рота на консультативному прийомі на лікувальній базі кафедри терапевтичної стоматології потребує постійного вдосконалення лікувально-профілактичної допомоги таким стоматологічним пацієнтам. Упровадження нових методів і технологій лікування хвороб пародонта і СОПР дозволяє оптимізувати та покращити якість надання стоматологічної допомоги, особливо в стоматологічних закладах III- IV рівнів.

Література

1. Лікування генералізованого пародонтиту із застосуванням мазі альтанової / [Г.О. Дев'ятіна, Т.О. Петрушанко, І.Ю. Литовченко, С.Ю. Чечотіна] / Інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я. – Харківський центр науково-технічної та економічної інформації МОН України. - 2004. - № 53. – 2 с.
2. Мошель Т.М. Способ лікування генералізованого пародонтиту / Мошель Т.М., Ніколішин А.К. //Реєстр галузевих нововведень. –К., 2009. – Вип. 30-31, Р. № 296/31/09.–С.180.
3. Петрушанко Т.О. Стоматологічна абетка вагітної / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська // Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 29471; дата реєстрації 15.07.2009.
4. Пат. № 47941 Україна МПК A61C 6/00. Способ комплексного лікування гінігвіту вагітних / Петрушанко Т.О., Островська Л.Й.; заявник та патентовласник Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". –

Резюме

Одним із пріоритетів лікувально-консультативної роботи викладачів кафедри терапевтичної стоматології ВДНЗУ "УМСА" є постійне впровадження в лікувальний процес сучасних інноваційних технологій.

Метою став аналіз клінічних і якісних показників роботи викладачів кафедри терапевтичної стоматології за 10 років стосовно курації пацієнтів із захворюваннями тканин пародонта і СОПР у взаємозв'язку з результативністю впровадження власних інноваційних науково-практичних технологій їх лікування. Проаналізовано кількісні та якісні показники лікувальної роботи викладачів кафедри терапевтичної стоматології за 10 років щодо прийому пародонтологічних пацієнтів та хворих зі змінами СОПР. Якість роботи професорів, доцентів та асистентів кафедри оцінювали за загальноприйнятими основними показниками роботи лікаря-стоматолога.

Ключові слова: хвороби пародонта, хвороби СОПР, показники роботи лікаря-стоматолога.

Résumé

Одним из приоритетов лечебно-консультативной работы преподавателей кафедры терапевтической стоматологии ВГУЗУ "УМСА" является постоянное внедрение в лечебный процесс современных инновационных технологий.

Целью стал анализ количественных и качественных показателей работы преподавателей кафедры терапевтической стоматологии за 10 лет относительно курации пациентов с заболеваниями тканей пародонта и СОПР во взаимосвязи с результативностью внедрения собственных инновационных научно-практических технологий их лечения. Проанализированы количественные и качественные показатели лечебной работы преподавателей кафедры терапевтической стоматологии за 10 лет относительно приема пародонтологических пациентов и больных с изменениями на СОПР. Качество работы профессоров, доцентов и ассистентов кафедры оценивали по общепринятым основным показателям работы врача-стоматолога.

Ключевые слова: болезни пародонта, болезни СОПР, показатели работы врача-стоматолога.

№ 200910313; заявл. 12.10.09; опубл. 25.02.10, Бюл.№ 4.

5. Біотерапія в комплексному лікуванні та профілактиці кандидозу слизової оболонки порожнини рота у хворих на цукровий діабет: методичні рекомендації (затв. МОЗ і Укрмедпатентінформ) / А.К. Ніколішин, А.П. Левицький, Т.П. Скрипникова, О.П. Ступак. - Полтава, 2011. – 22 с.
6. Пат. № 33679 Україна МПК A61C 13/23. Способ шинування зубів фронтальної ділянки нижньої щелепи/Белікова Н.І., Шиленко Д.Р., Беліков О.Б.; – № 20801572; заявл.07.02. 08; опубл.10.07.08, Бюл.№13.
7. Пат. № 70444 Україна МПК A61C 13/23. Способ шинування зубів фронтальної ділянки верхньої щелепи / Белікова Н.І., Шиленко Д.Р., Беліков О.Б. – № 201114349; заявл. 05.12.11; опубл.16.06.12 Бюл. №11.
8. Пат. № 73973 Україна МПК A61K 6/00. Способ комплексного лікування генералізованого пародонтиту у хворих на ішемічну хворобу серця / Бойченко О.М., Ждан В.М., Ніколішин А.К., Катрушов О.В., Костенко В.О.; заявник та патентовласник Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – №201204496; заявл. 09.04.12, опубл. 10.10.12, Бюл. № 19.
9. Способ комплексного лікування запальних захворювань тканин пародонта ВІЛ-інфікованих / Т.О. Петрушанко, Н.В. Іленко / Інформаційний лист про нововведення в системі охорони здоров'я. – К.: Укрмедпатентінформ МОЗ України. - 2013. - № 172. – 3 с.

Стаття надійшла

2.02.2015 р.

UDC 616.314.17-002-08

RESULTS OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES TREATMENT OF PERIODONTAL DISEASES AND MUCOUS MEMBRANES ORAL CAVITY IN CLINIC OF THERAPEUTIC STOMATOLOGY

Petrushanko T.O., Rozkolupa N.V., Lytovchenko I.Y., Kotelevsky N.V., Chechotina S.Y.
VDNZU "Ukrainian Medical Stomatological Academy" Ministry of Health of Ukraine, Poltava

Summary

One of priorities of лікувально лікувально-консультативної work of teachers of department of therapeutic stomatology of VDNZU "UMSA" there is permanent introduction in the medical process of modern innovative technologies. Traditionally on a department which works with the students of final courses of stomatological faculty, considerable attention is spared treatment of patients with the diseases of fabrics of пародонта and mucus shell of cavity of mouth (SOPR). Scientific researches of employees of department are related to development of the nosotropic going near the methods of treatment of diseases of fabrics of пародонта and SOPR on the basis of study of mechanisms of their origin and development. Dissertation researches which was executed the employees of department the last years were devoted the holiatry of patients on генералізований пародонтит and disease of SOPR on a background the concomitant diseases of internalss.

The purpose of work was become by the analysis of high-quality indexes of work of teachers of department of therapeutic stomatology for 10 years concerning курації patients with the diseases of fabrics of пародонта and SOPR in intercommunication with effectiveness of introduction of own innovative науково-практичних technologies of their treatment.

The use of innovative technologies in relation to the new methods of diagnostics, treatment and prophylaxis of diseases of fabrics of пародонта and SOPR allowed to heave up on a new level the indexes of лікувально лікувально-консультативної work of stomatological establishments, in that and medical base of department of therapeutic stomatology of VDNZU "UMSA". We are analyse the quantitative and high-quality indexes of medical work of teachers of department of therapeutic stomatology for 10 years in relation to the reception of пародонтологічних patients and patients by the ix changes of SOPR. The estimation of quality of work of professors, associate professors and assistants of department was conducted on the generally accepted basic indexes of work of doctor-stomatology and presented in a table and graphic arts.

Thus, increase amounts sick with the defeat of fabrics of пародонта, mucus shell of cavity of mouth on a консультативному reception on the medical base of department of therapeutic stomatology needs permanent perfection of лікувально-профілактичної help such stomatological patients. Introduction of new methods and technologies of treatment of illnesses of пародонта and SOPR allows to optimize and improve quality of grant of stomatological help, especially in stomatological establishments of III- of the IV level.

Key words: illnesses of fabrics of пародонта, illness of SOPR, показники work of doctor-stomatology.